СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 139. — Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 15. червня, 1923. — VOL. XXXI. — No. 139. — Jersey City, N. J., Friday, June 15, 1923. — THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРІВ З ЧУЖИМИ УРЯДАМИ В СПРАВІ ПРОГИБИЦІЇ

ВАШІНГТОН, 13. червня. — Американський уряд, як кажуть його визначні члени, вже прийшов до переконання, що навязанне переговорів з чужими державами є одиноким виходом з прикрої межинародної ситуації, в яку він попав через свої недавні зарядження в справі воження алькоголічних напитків кораблями, заїзджаючими до американських портів.

Ціла біда з тим новим пляном, що уряд не знає наперед, яке становище до всіх важних прогибіційних питань займе новий сенат, якому прийдеться потвердити всякі межинародні угоди в тім згляді. Уряд також боїться впливу такої дебати на наближаючіся президіяльні вибори.

ТАЙНА ЖІНОЧА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЛЯ ОХОРОНИ ПРОГИБІЦІЙНОГО ЗАКОНА

НЮ ОРЛІНС, Луизіяна, 13. червня. — Серед жіноцтва сього стейту зорганізувалося спеціяльне товариство для пильнування прогибіційного закона. Товариство є тайне, себто не виявляє своїх членів, та називається „Волстед Виджилентс". В самому Ню Орлінсі має воно мати 400 членкинь, а кожда з них зобовязується давати потайно допомогу прогибіційним агентам.

ЗАКИДАЄ, ЩО ГРОШІ НА ДОПОМОГУ ГОЛОДУЮЧИХ ВЖИВАЄТЬСЯ НА КОРМЛЕННЄ МОСКОВСЬКОЇ АРМІЇ

ШІКАГО, Илинойс, 13. червня. — Перед зборами місцевої торговельної палати („чеймберс оф комерс") виступив Чарлс Смит, котрий був колись англійським шпигом в Росії і яко такий служив в російській армії в ранзі полковника; він заявляє, що всі гроші, зібрані в Америці товариством „Приятелі Совєтської Росії" на допомогу голодуючим, були всі зужиті на годованнє московської армії. В той спосіб зужито всі гроші, себто коло півтора міліона долярів.

Говорив він далі, що совєтському урядови не грозить поваленнє та що на його чолі стоять хитрі люди, переважно Жиди. Однак сі Жиди з хвилею вступлення в большевицьку партію, затрачують всі національні почування та завзято переслідують других Жидів національно й релігійно, посуваючися навіть до вбийства других членів своєї нації.

Адвокат Чарлс Рехт, котрий представляє совєтський уряд в Америці, заявив, що закид, буцімто гроші, зібрані на допомогу голодуючим, зужито на удержаннє московської армії, не є правда.

З АГІТАЦІЇ ЗА СВІТОВИМ СУДОМ

ЧЕПЕЛ ГИЛ, Норт Каролайна, 13. червня. — Нюйорський адвокат Бетел виступив перед Університетом Північної Каролайни з промовою в користь пропозиції президента Гардинга, щоби Злучені Держави вступили до межидержавного суду при Лізі Народів.

СТАН РОБІТ В МАЮ

ВАШІНГТОН, 13. червня. — Федеральне бюро занять оголошує свої обчислення зі стану робіт в місяцю маю с. р., з якого виходить, що ні в одному місяци за послідних 12 місяців не було так мало безробіття, як власне в маю.

Перегляд поодиноких промислів показує, що просто всі галузи занять, за винятком одного рільництва, відчувають певну недостачу робочих рук.

БЕЗРОБІТТЯ В ТЮРМАХ

ВАШІНГТОН, 13. червня. — Спільний комітет конгресу застановляється тепер над питанням, яку роботу найти 6,500 вязникам по федеральних тюрмах в Атлянті, Лівенворт та Мекніл Айленд. Сотки вязників лінюхує, бо заряди вязниць не мають для них роботи, хоча вязники хочуть працювати.

Підносять пляни закласти в вязницях фабрики для виробу черевиків для американських жовнірів та моряків.

ВЖИВАЛИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА НА ПРИВАТНУ КОРИСТЬ

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 13. червня. — Перед спеціяльним урядовим комітетом ведеться тут слідство проти кількох вязничних та поліційних урядників, яким закидається, що вони вживали матеріялів, належачих до стейтової вязниці, до будови приватних домів.

ЖІНКИ ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШОГО ВПЛИВУ

НЮ ЙОРК, 13. червня. — Жіночі організації предложили стейтовому комітетови републиканської партії домаганнє признати їм в комітеті більше голосів, як вони досі мали. Деякі жінки навіть жадають рівного голосу з мущинами, себто тілько місць в комітеті, кілько мають мущини.

ПАЧКОВАННЄ КИТАЙСЬКИХ ІМІГРАНТІВ ДО АМЕРИКИ НЕ УСТАЄ

НЮ ЙОРК, 13. червня. — Урядники кварантинового уряду в сьому порті вuратували на повнім морю покинений моряками корабель, наладований 16 Китайцями, видимо пачкованих безправно до Злучених Держав. Слідство показало, що пачкарі забрали від кождого імігранта по 500 долярів за перевіз за висадженнє їх на беріг, але підїхавши до берега, покинули їх на воді на Божу волю. Китайці сиділи тихо, поки голод не примусив їх вивісити прапора, означаючого тяжке положеннє корабля.

В СПРАВІ УСТУПЛЕННЯ ІМІГРАЦІЙНОГО КОМІСАРЯ

В справі уступлення іміграційного комішенера в нюйорськім порті Роберта Тода його приятелі пускають чутку, що його примусили до уступлення його вороги, які не давали йому виконувати справедливого іміграційний закон. Один з нюйорських політиків заявив, що ріжні впливові політики нераз вживали свого впливу та натискали на Тода не переводити обовязуючі закони в життє. Самий Тод ще не виступив з ніякою публичною заявою.

ТАЙ ФУН НА ФИЛИПИНАХ

МАНИЛА, Филипінські Острови, 12. червня. — Серед страшного тайфуна (вітрюга в горячих краях), що навістив остров Самар, погибло після тимчасових вісток 13 людий.

Після донесень з острова в сімох містах сього острова остало стоючими всего 5 процент домів; решта всі завалені. Тисячі людий без даху над головою вижидає голодової смерти, яка грозить їм, як хтось не поспішить їм з допомогою. Всі навіджені нещастєм жиють недозрілими кокосовими горіхами та зеленими пальмовим листєм.

В провінції Самарі затонуло на морю шість лодок. В провінції Альбай завалилося коло 500 домів. Мости всі знищені, дороги під водою. Буря знищила сильно портові причали та плянтації (великі сади) кокосового оріха.

ЩОБИ ЗАПОБІГТИ КОРАБЕЛЬНИМ ПЕРЕГОНАМ

Корабельні підприємства радять над тим, якби запобігти перегонам кораблів, доплиаваючих до портів з ладунками нових іміграньтів. Кораблі переганяються, щоби заїхати до порту, заким квота іміграньтів з ріжних країв буде виповнена.

ШУКАВ СМЕРТИ, АЛЕ НЕ ЗНАЙШОВ

До бруклинської поліції зголосився Антоні Каваллььо, обжаловуючи себе за вбийство власної жени. Під впливом грижі сумління розпучений вбийник помандрував світами, а відтак вступив до війська та пішов на війну, шукаючи смерти. Не найшовши її віддався в руки поліції. Та тут довідався, що жена не вмерла від побоїв, але вийшла, подала його в суд, розвелася з ним, віддалася за другого та живе з ним щасливо.

НЕ ВІЛЬНО ВЖИВАТИ ТРАМВАЇВ З ОДНИМ РОБІТНИКОМ

Міська рада Ню Йорку видала зарядженнє, яким забороняється трамваєвим (стріткаровим) підприємствам вживати возів з одним робітником, який рівночасно є моторовим і кондуктором.

ПОБОЮЮТЬСЯ СТРАЙКУ МАЙНЕРІВ

Бруклинська палата торговельна висказала на своїм зібранню побоювання, що з днем 31. серпня сього року скінчиться обовязуючий тепер майнерський контракт та що в браку нової умови прийде до нового страйку майнерів твердого вугля.

ВАЖНИЙ ДЛЯ АВТОМОБІЛІСТІВ ВИНАХІД

Німецький винахідчик Франц Лянг показував перед громадою інжинерів свій новий автомобілевий винахід, котрий позваляє вживати нечищеної нафти до порушування автомобілевого мотору. Після обчислень винахідчика кошта їзди автом будуть значно зменшені, бо тепер ґальон топлива буде коштувати всего 4 центи за ґальон. Він каже, що в той спосіб Злучені Держави заощадять міліони долярів річно.

МЕКСИКО АРЕШТУЄ СВОГО КОМУНІСТА, ВИПУЩЕНОГО ЗІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

МЕКСИКО, 13. червня. — В місті Пуебля арештовано нині під закидом державної зради мексиканського комуніста Енріка Фльоренса Маґона, котрий був підчас війни засуджений на вязницю в Злучених Державах за агітацію проти війни, а котрого недавно помилував президент Гардинг.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ СУДЯТЬ УКРАЇНЦІВ

„Руль" повідомляє, що в Одесі розглядалась справа великої революційної української організації в Катеринославскому районі. „Рев-трибунал засудив 6 обвинувачених на розстріл, 4 на десятьлітню тюрму, і 21 до тюрми на коротші реченці.

НОВІ ГОДИНИ В ПОЛЬСЬКИХ БЮРАХ

Польський міністер торговлі і промислу виступив на президії ради польських міністрів з проєктом усталення урядових годин в бюрах на час від 9 рану до $3\frac{1}{2}$ сполудня. Крім того мають бути заведені в урядах т. зв. „англійські суботи", то зн. урядованнє до 12 год.

ЦІЛА РОДИНА ЗГИНУЛА В ОГНІ

ЕКСЕТЕР, ОНТ., Канада. — Пані Сіляс Станлейк, у віці 35 літ, її четверо дітий у віці 6, 4, 2 роки і двотижнева дитина та її брат, у віці 45 літ, згинули страшною смертю в огні, який вночі 2 червня знищив їх хату в Содом, три милі на захід від Екстер. Самий Стенлі при ратованню двох дітий: 20-літної дівчини і 12-літнього хлопця так знемігся і попікся, що впав з вибитого вікна на другому поверсі. Люди найшли його непритомного і за опікувались ним сусіди.

ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ ІНЖИНІР В КАНАДІ

Часопись „Канадійський Фармер" повідомляє:

В історії розвою нашого життя в Канаді, український нарід може бути гордий з того, що попри кількох професіоналістів, як лікарів і адвокатів, які вибились тяжкою працею в науці на свої становища, сього року здобув першого українського інжінера в особі д. А. Гнатишина.

Андрій Гнатишин роджений в 1901 році в Гонор, Манитоба. Школу публичну скінчив в Гонор в 1913, а опісля в Селкірк, Ман. скінчив в 1916 р. школу висшу і вступив на манітобський університет. В університеті був дуже пильним учеником і на третім році дістав в курсі математики $150.00 нагороди. В 1920 році дістав степень В. А. тоді був він наймолодшим студентом в університеті.

В осени 1920, приїхав до Едмонтонського Університету, де записався на курс „майнінг" енджінірінг", а в 1921 р. відбув один рік практики в Бруд. Майн і осенню, 1922, приїхав докінчити курс, який укінчив відзначаючо в маю с. р. та одержав другий титул B.Sc.

Цілий час науки в університеті в Едмонтоні д. Гнатишин перебував в Інституті ім. Грушевського і поза шкільну працю він все брав живу участь в Студентському Кружку ім. „А. Коцка, даючи нераз інтересні відчити; брав участь в театральних виставах; та взагалі інтересувався українським життєм.

Минувшого місяця виїхав д. Гнатишин в Полудневу Алберту, де займе становище інжиніра при одній з углевих копалень в Блеймор, Алта.

УКРАЇНЦІ МЕДИКИ У ЛЬВОВІ

Всі студенти медицини числом 136 в українському університеті у Львові вписалися в члени „Народньої Лічниці".

ПОКИЩО БОЛГАРСЬКІ СЕЛЯНИ НЕ ЗБИРАЮТЬСЯ ЩЕ ДО ПОВСТАННЯ ПРОТИ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАНКОВА

ЛОНДОН, 13. червня. — Досі нема ще тут певних відомостий про дійсний стан річий в Болгарії.

Нове болгарське правительство запевняє, що воно вже паном ситуації в Болгарії, але рівночасно приходять вісти з інших жерел, які певнять, що болгарські селяни збираються з оружем в руках проти нового правительства, хотячи наново привернути владу Стамбулійського.

Знавці відносин болканських, а зокрема болгарських, кажуть, що болгарські селяни тепер заняті жнивами і вони зарозумні, аби покидати жниво, а брати оружє в руки і йти на революцію. Одначе заявляють вони, що нове болгарське правительство могло би спровокувати селян до повстання, якби стратило Стамбулійського або його товаришів. Стамбулійський у болгарських селян се такий герой як у Американців Абрагам Линкольн і тому вони однодушно станули-б за ним, якби йому сталась яка кривда. Селяни добре знають, що Стамбулійський і його товариші се селянські сини і вірні оборонці селянських інтересів і вони все будуть стояти при них, без огляду на те, чи вони будуть при владі чи ні.

ЗАЯВА НОВОГО БОЛГАРСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА

СОФІЯ, столиця Болгарії, 13. червня. — Нове болгарське правительство Занкова заявило, що воно буде оберігати постанови мирового договору з аліянтами, а дома приверне конституційні вольности болгарських горожан.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПОГОДИЛОСЯ З МОСКОВСЬКИМ БОЛЬШЕВИЦЬКИМ „УРЯДОМ"

ЛОНДОН, 13. червня. — Правительство Великої Британії дійшло остаточно до порозуміння з московським большевицьким „урядом".

Звідомленнє про кореспонденцію у сій справі переслано до парляменту.

Правительство Великої Британії згодилось не підпирати жадної авантури проти большевицького „уряду" в Росії, а большевики уступили Великій Британії, признаючи Британцям право риболовства на водах у віддаленню 12 миль від російського берега, а кромі того обіцяли відшкодованнє за забрані британські рибацькі судна.

Також згодились большевики відшкликати й уневажнити зневажливі ноти свого комісаря Вайнштайна, які він посилав до британського представника в Москві.

КЛОПОТИ З НІМЕЦЬКИМ „ВОЄННИМ ВІДШКОДОВАННЄМ"

ЛОНДОН, 13. червня. — Британський премієр Стенлі Болдвин заявив, що він не спішиться з висуванням справи про німецьке „воєнне відшкодованнє" для аліянтів на перше місце.

В тутешних урядових кругах заявляють, що премієр Болдвин видвигне се питаннє через тиждень або 10 днів.

Англійці сподіваються, що за сей час вспіють переконати Французів, що їх погляд на сю справу розумнійший і практичнійший від французького.

СВІТОВИЙ СУД В ГАЗІ

ГАГА, столиця Голяндії, 14. червня. — Завтра збереться на нову сесію Постійний Суд Міжнародньої Справедливости в палаті мира Карнеґія.

Перша сесія буде тайна, а явна сесія буде аж 18. с. м.

Судії світового суду вже всі приїхали сюди, а між ними й Американець Джан Бессет Мур.

На нову сесію світового суду приготовано богато справ до вирішення.

БРИТАНСЬКО-ФРАНЦУСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЄ У СПРАВІ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ"

ПАРИЖ, 13. червня. — Французький премієр Пуанкаре запросив до себе управителів тутешніх ґазет і телеграфічних агенцій на нараду, на якій обговорив справу британського спротиву щодо поновного скликання аліянтської комісії для „воєнних відшкодовань".

СПРАВА ФРАНЦУСЬКОГО НАФТОВОГО БИЗНЕСУ

ПАРИЖ, 13. червня. — Копальняна комісія французького парляменту виступила проти законопроєкту у справі нафти, який віддає всі нафтові справи Франції в руки одної консорції, в якій держава мала би дійсний монополь.

Комісія домагається „отвертих дверий" для всіх підприємців.

ФРАНЦУСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ РОЯЛІСТІВ

ПАРИЖ, 13. червня. — Французькі соціялісти заявляють, що не позволять французькому правительству мішатись у їх боротьбу проти роялістів (прихильників королівства у Франції).

МІЛІОН НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА 10 ДОЛЯРІВ

БЕРЛІН, 13. червня. — Нині на тутешньому біржевому торзі німецька марка далі впала.

Нині тут продавали по 100,000 німецьких паперових марок за одного американського доляра, або по 1,000,000 марок за 10 долярів.

За німецькі цінні папери вартости 1,000 марок давали по 10 міліонів німецьких банкнотів.

Сей небувалий спадок прискорило не так дальше безконечне надруковуваннє німецьких паперових марок як непевна політична ситуація.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союзa: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОНЕЦЬ КАНЗАСЬКОГО ПРОМИСЛОВОГО СУДУ

Перед Найвисшим Судом Злучених Держав розбирано недавно питанне, яке зачіпає до живого інтерес американських робітників. Росправа була відгуком процесу, який почався ще в 1921. році перед Промисловим Судом стейту Канзасу. Тоді то урядники юнії різників внесли до сього Промислового Суду позов проти одного різницького підприємства, жадаючи від Суду встановлення висшої робітничої заплати, поправи умов праці в різницях, тощо. Промисловий Суд подекуди вволив волю робітничої юнії, а підприємство противилося судовим зарядженням, поки справа дорогою рекурсів не дійшла до Найвисшого Суду Злучених Держав. Ось в такий спосіб перед сим найвисшим трибуналом Злучених Держав стануло питанне, чи установа такого промислового суду годиться з американською конституцією.

Сей Промисловий Суд стейту Канзасу був вже від давна предметом завзятої боротьби. Канзаська леґіслятура ухвалила його на те, щоби запобігти страйкам, локавтам, та взагалі перервам в веденню праці наслідком непорозуміння межи робітниками та підприємцями. На основі сього закона всякі такі непорозуміння малиби прийти під розгляд спеціяльного суду, який мав розглянути спірні питання межи робітниками та підприємцями в кождім случаю осібно, видати оречення та примусити обі сторони повинуватися йому. Доки Промисловий Суд не розглянув справи, доти ані робітники не мали права виходити на страйк, ані фабриканти не мали права викидати робітників з роботи. Значить, по своїй сути Промисловий Суд стейту Канзасу стремів до річи пожиточної для суспільности.

Його установа була перенесенням на американський ґрунт чужих взірців. В Австралії, приміром, такі промислові суди, які з обовязку розбирають кожде промислове непорозуміння, існували здавна та функціонували з великою справностю. Та американські відносини показалися відмінними від австралійських і та сама установа, яка робила в Австралії як добре наоливлена та справна машина, наробила в Америці тільки клопоту, кільки наробить могуча льокомотива, коли зірветься зі шин. Збираючи коротко відношенне американської суспільности до сього суду, не були з нього вдоволені ані робітники ані підприємці, а загальна, неінтересовна публіка відносилася до нього байдуже. Причиною сього є загально серед Американців поширена віра, що організації робітників та організації підприємців далеко краще потрафлять полагодити межи собою всякі свої непорозуміння, як якийнебудь суд, зложений з урядовців. Отсе загальне недовіря американського народу до вмішування урядництва до промислових справ довело власне до того, що Промисловий Суд в Канзасі не функціонував добре. Як все, так і тут жертвою недовіря до публичної інституції падала слабша сторона, і робітництву, робітничим юніям і їх провідникам, нераз приходилося платити арештами та грошевими карами за те, що вони давали вислів свому недовірю до Промислового Суду.

Коли найвисший Трибунал Злучених Держав дістав в свої руки питанне правности існування Промислового Суду Канзасу, він зробив Судови короткий конець. Найвисший Суд прийшов до одноголосного переконання, що установлення урядового тіла з правом розбирати примусово кожде непорозуміння межи робітниками та підприємцями, себто наданне урядови права рішати про робітничу заплату, число годин праці та другі умови праці не годиться з постановами американської федеральної конституції, бо після неї ніхто не сміє позбавляти людину права заключати свобідний договір про свою працю; на думку Найвисшого Суду ніхто не сміе наказувати приватному підприємству, яку заплату воно має давати своїм робітникам, бо таке приказуванне значить тільки, що конфіскованне гроший підприємцеви, а американська конституція заявляє, що ніхто не може бути позбавлений свого маєтку без відповідного поступовання властивих судів.

Рішенне Найвисшого Суду має далеко йдуче значінне для закона канзаського стейту про встановленне канзаського суду. Правда, на основі сього рішення неважними є лишень ті постанови, над якими Найвисший Суд мав нагоду застановлятися, а другі постанови закона ще покищо лишаються ненарушеними в своїй обовязуючій силі, але вже й се перше рішенне Найвисшого Суду поробило в канзаськім законі такі виломи, що цілий закон стратив всяку практичну вартість, а канзаський губернатор, добре собі се зясовуючи, радиться вже над скликанием спеціяльного засідання канзаської леґіслятури якраз в ціли відкликання сего закона.

В той спосіб пропадає майже безслідно одна спроба заведення в Америці примусового розсуджування непорозумінь межи робітниками та підприємцями. І підприємці, і робітники раді сьому фактови. Очевидно, робітники раді більше, бо досі вони від Промислового Суду терпіли більше. Зрештою вони думають, що серед теперішної недостачі робочих рук вони потрафлять добитися з підприємцями кращих умов, як через Промисловий Суд.

На довшу мету, однак, потерпіли відай таки робітники більше, як підприємці, так як страйки та локавти даються більше в знаки робітникам, як підприємцям. Однак, взявши й те під увагу, за Промисловим Судом жалувати нема чого вже хочби тому, що отсе пропала інституція, яка повстала проти виразної волі більшости населення і яка вже через се робила більше клопоту, як користи.

ЇХ УКРАЇНІЗАЦІЯ.

Перші кроки національного „Непа". — Примусова українізація комуністів. — Промова Троцького. — Вовки в овечій шкірі.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Остання сензаційна новина: на Україні запроваджується примусова українізація!

Це не газетна „качка", а, як запевняють добре поінформовані люде, цілком реальний факт. Комуністи, чекисти й комісари пильно засіли за українські букварі й заєдно твердять: „хлеб — хліб", „стол — стіл", „лес — ліс", „борщ — бірщ", „протокол — протокіл". Комуністичний український журнал „Червоний Шлях" містить українські статті „самого" Раковського. По совітсько-українських установах урядовцям гостро наказано „в найкоротший час" навчитись української мови. Словом, українізація совітської України стала „ударним завданнєм" і переводиться з тою послідовністю й невблаганністю, якою взагалі визначаються всі заходи червоних варятів.

Наші закордонні українські видавці, що понадруковували міліони українських букварів, читанок та всяких шкільних підручників, з великою заздрістю поглядають на те, що діється нині по той бік совітсько-українського кордону. Ото-б знайшовся добрий збут для їх видань! Та, мовляли, не втне Авраам Ісаака, бо тупа ножака... Українізація — українізацією, а контрреволюція — контрреволюцією! Большевики мають свій „Всевидат" і свій „Космос", які в вистачаючій мірі задовольняють потреби новоявлених червоних „українофілів" в українських підручниках. Тому нашим закордонним видавцям ще трохи доведеться зачекати, заки їх книжки підуть на Україну.

Що-ж, однак, сталося такого, що так раптово перетворило вчорашніх україножерів у завзятих „українофілів"? Чому та сама українська мова, яку ще вчора називано не инакше, як „діялектом", „жарґоном" і „воляпюком", нині стала предметом пильного, навіть обовязкового насчання?

Хто уважнійше стежить за останніми подіями по той бік червоного муру, для того ці явища певно не будуть занадто великою несподіванкою. У двох наших попередніх кореспонденціях — „З поза червоних мурів" і „Національний Неп" — вже було зазначено, що серед московських комуністів назріває якийсь знаменний поворот що до національного й зокрема що до українського питання. Ніхто лише не сподівався, що той поворот так швидко поведе до чину й проявиться в таких наївно-смішних формах.

Та очевидно, що комуністам не до роздумування. Щось, видно, штовхає їх з непереможною силою до як найскоршого переведення „національного непу" в життя. Хай українізація набере карикатурних форм, хай вона зведеться до того, що „борщ" є „бірщ", а „протокол" — „протокіл". Байдуже! Українція мусить бути переведена за всяку ціну, в найкоротший час, „ударним порядком", а там — будь, що буде. „Всі на українізаторський фронт!"...

Сам високодостойний і ясновельможний Лейба Троцький дає нам відповідь і на запитанне, що саме спонукає большевиків так притьмом братися до українізації. У своїй промові, виголошеній на початку минулого травня в Харкові на комуністичній партійній конференції, цей безперечно наймудрійший з большевиків сказав на цю тему багато цікавого й навчаючого. Варто були би передрукувати цілу ту промову, але брак місця змушує нас обмежитись лише де-якими уривками.

Що-ж сказав Троцький?

„Товариші, — сказав він, — тут на Україні, де партія в переважаючій більшости складається з міських робітників, де міський робітник у значній більшости — не український робітник і де українське селянство бачить у (совітськім) державнім апараті не тільки владу иншої кляси, але також національного ворога, — цей стан річей таїть у собі коли не небезпеку, то завданне, якого не можна не бачити".

Висловившись на початку так обережно що до наслідків такого „стану річий", Троцький вже по кількох хвилинах дав волю своїм темних передчуванням і заговорив більш рішучо:

„Злучення державного апарату пануючої кляси (себ-то комуністичної партії. Ред.) з українським селянством є необхідне, бо невдоволене селянство, повставши на тім чи иншім ґрунті, — **а воно може повстати, конфлікти зайдуть неминуче!** — буде стократ небезпечнійше, коли воно закраситься національною ідеольоґією. Національна ідеольоґія для селянства — фактор величезного значіння. **Національна ідеольоґія — це вибухова сила, яка часом може стати революційною. Це страшна вибухова сила!"**

І ще дужче натиснув потім Троцький на своїх побожних слухачів. Коли вже дивитись правді просто в вічі, то не спинятись перед останніми конcеквенціями! І тому він сказав:

„Коли ми не зуміємо підійти до селянства й вивчити селянина та його психольоґію, то можемо штовхнути його на другу петлюрівщину. А друга петлюрівщина вже буде плянововою, бо нині така доба, коли все робиться після певного пляну! Ця друга петлюрівщина мати-ме пляни що до культури, школи й всіх галузів життя. Український селянин буде помножувати кожде своє невдоволенне на національний фактор. **А це поведе до нового контр-революційного руху проти совітської диктатури!"**

Діягноз, як бачимо, поставлено цілком виразний і не дуже потішаючий для совітської влади на Україні. Але Троцький не тільки лякав. Він знає й ліки на виявлену ним хоробу:

„Треба не тільки господарського злучення з селянським ринком, не тільки загального політичного зеднання пролетаріяту й селянства, **а треба також подумати, й сотні разів подумати, про національну культуру, мову, школу".**

Щоб піддати ще більше духа своїм вивченикам, Троцький пообіцяв їм на закінчення:

„Ми не тільки вам дозволимо, як иноді висловлюються, але й допоможемо вам поставити справу так, як вам це буде зручнійше під національним оглядом. Ми вам за допомогою вашої мови дамо прилучитись до найкращих здобутків людської культури"...

Наведені тут уривки ми цитуємо за „Ділом". Не знаючи, звідки „Діло" їх взяло, не можемо поручитись за їх автентичність. Але здається, що сумніву тут ніякого бути не може. Колиб Троцький не сказав цих слів у Харкові, то й Раковський не посмів би сказати того, що він по кількох днях сказав у Москві на всеросійськім зїзді комуністичної партії. Цей „вірний раб" все наперед упевнюється, який вітер віє з Москви, а тоді вже додає й свого меду до чужої куті. Зовсім як той Циган, що на запитанне, якої він віри, наперед довідується: „а вам якої треба?"

Ця промова Троцького, продиктована страхом перед українським селянином, очевидно є й головною причиною того, що уряд Раковського так ретельно кинувся тепер запроваджувати українізацію. Коли Раковському звелять з Москви запровадити на Україні будизм — він буде запроваджувати будизм, звелять зробити всіх Українців брюнетами — він буде їх робити брюнетами, а звелять залляти цілу Україну кровю — він і це зробить з превеликою готовністю. . . . .

Де-хто з наших земляків висловлює побоювання, як би наше селянство не зловилось на гачок совітської „українізації". Повнучуються большевики по-українськи й почнуть підсипатись до нашого селянина його мовою, почнуть залазити йому в душу з медом на язиці й вовчою думкою на умі. Чи потрафить наш селянин пізнати своїх заклятих ворогів під їх новою овечою шкірою?

Здається, що такі побоювання не мають під собою підстави. На прикладі Галичини ми могли переконатись, як трудно одурити наш нарід самими словами, самою формою. Був у Галичині „Рідний Край", є тепер хрунівська „Хлопська Правда". Хто їх читає й хто слухається?

На Придніпрянщині свого часу також можна було зробити такий досвід. Московські соціялісти років 20 тому були заложили „Спілку", себ-то партійну організацію, яка мала користуватись українською мовою, щоб навертати українських селян та робітників до московського соціялізму. Спілчане видавали українську агітаційну літературу, виступали по-українськи на вічах і взагалі досить зручно „удавали з себе Українців". Та маси за ними не йшли, й „Спілка" так і залишилась мертвородженою організацією.

Коли наші народні маси на Україні не піддались на червоний терор і на всякі скорпіони, а залишились твердими в своїм упертім непризнаванні совітської влади, то вони не піддадуться й на цей новий підступ. Зовнішньою „українізацією" комуністи наших людей не одурять, а тільки дадуть їм нагоду ще більше замкнутися в собі, ще більше відгородитись од червоних дурисвітів глухою стіною.

Вовка легко пізнати й під овечою шкірою, а гадюка, змінивши стару шкіру на нову, все лишається гадюкою. Міські люде можуть цього не знати, але на селі це знають і немовлята.

Берлін, 26. травня.

Радянин.

ДЕНЬ КВІТІВ РІДНІЙ ШКОЛІ Й УНІВЕРСИТЕТОВИ

Приготовляючись до великої літньої збірки на Рідну Школу, Обеднанне Українських Організацій висілало понад 500 лист по всій Америці. Листи заосмотрені числом, печаткою і написю „День квітів Рідній Школі".

Коли кожда листа вернеться і принесе хоч 20 до 30 дол., ми дали-б нашій школі 10,000 до 15,000 долярів.

Що було-б зроблено за ці гроші?

За $15,000 ми побудували-б три величаві школи-твердині на Лемківщині, у Львові, та в Холмі, на тих найбільше тепер загрожених землях, і дали-б обезпеченне вже істнуючим школам.

Чому маємо помагати Рідній Школі?

Бо ляхи замикають українські школи; мордують наших дітий, а ми у своїй школі хочемо виховати своїх дітий на героїв свому народови.

Покажім нашим браттям, що ми з ними!

Котра наша громада буде першою у збірці?

Від цеї збірки залежить число наших шкіл у краю!

Ця збірка, це доказ нашої зрілости і жертвености!

Котра листа вернеться першою з жертвами?

Головні дні для збірки 17. і 24. червня, і весь дохід з усіх забав і підприємств в ті дні повинен іти на Рідну Школу.

Імена всіх жертводавців і колекторів проголоситься окремо в часописях.

Списки присилати найпізнійше до 30. червня с. р. до Обеднання, бо гроші мусять бути пісlані негайно до краю.

Хто не одержав листи, а бажав би занятися збіркою, просимо звернутись негайно до канцелярії Обеднання або місцевого Комітету.

Памятаймо, що в **ШКОЛІ НАША БУДУЧНІСТЬ!**

Обеднанне Укр. Організацій в Америці.

OBYEDNANNYE, Room 608, 136 So. 4th St., Philadelphia, Pa.

З ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ

Повідомлення і просьба.

Сим подаю до ласкавого відома інтересованим, що з днем 10-го с. м. перестав я бути головою Т-ва У. М. в Ню Йорку, по причині єдогідного зложення обставин і браку часу. Уступаючи вірю, що запомогова акція Т-ва, яка находиться тепер в найвисшім степені розвою і заразом в найбільшім порядку, при дальшій ласкавій піддержці жертволюбної української суспільности, ще пошириться і дійде до своєї цілі.

Притім бажаю зложити у клінну подяку личним приятелям співробітникам, а особливо всім прихильникам акції запомогової Т-ва Української Молодіжи в Ню Йорку і при тій нагоді ту акцію ще раз як найгорячійше поручити.

З поважанием

Богдан О. Каштанюк.

ГРОМАДЯНИ:—

Дня 17-го і 24-ого червня с. р. збірка на Рідну Школу! Готуйтесь!

Обеднанне Укр. Організацій.

З НАРАД НАРОДНЬОГО ЗЇЗДУ У ЛЬВОВІ

Земельна справа.

Після реферату д-ра Івана Курівця виголосив прекрасно умотивований і незвичайно переконуючий реферат на тему сучасного положення і нашої тактики д-р Володимир Охримович. (Зміст його промови ми вже подали).

Опісля зявився на трибуні інж. Юліян Павликовський, доповнюючи попередній реферат коротким представленнем у земельній справі. В документально обоснованих висновках промовець вказує, що Східна Галичина наскрізь аграрна країна, яка терпить непомірно великий голод землі ізза перелюднення її хліборобським населенням. Статистика рільних господарств вже в 1902 виказала, що в Східній Галичині є пів міліона економічно-несамостійних, голодних на землю господарств. Ці господарства становили в 1902 р. 79.8% всіх господарств Східної Галичини, а між ними халупничі й карловаті селянські господарства о площі 0.5 до 2 гектарів виносили більшу половину, бо 42.6%, а малоземельні о площі 2 до 5 гектарів — 37.2%. За останніх 20 літ число економічно несамостійних господарств зросло з пів міліона на 600 тисяч. Тимсамим **Східна Галичина виказує біля 3 міліони голодних на землю душ** які можуть усамостійнитись тільки шляхом переведення аграрної реформи в користь беземельного і малоземельного місцевого селянського населення.

Зновуж земельний запас, т. зв. табулярної власности у Сх. Галичині в культурах пригожих до переводження селянських земленаділів після залишення за дотеперішніми табулярними власниками пересічно по 100 гектарів безлісної землі може винести около 703 тисяч чектарів. Цей запас не міг би економічно усамостійнити навіть халупничі й карловаті господарства, не згадуючи вже про заспокоєння безземельних рільних робітників в числі около 80 тисяч родин, себ-то майже пів міліона душ, як і про усамостійненнє малоземельних селянських господарств.

Дотеперішня кольонізація Східної Галичини — та кольонізація і військове поселенне (осадництво) на Волині, Холмщині, Підляшу й Поліссю під економічним оглядом являється безтямностю і виключно політичним засобом в руках польської влади, зверненим проти українського населення, цього споконвічного дідича української землі на своїй споконвічній національній території. Польські затії йдуть в тому напрямку, щоб насильно і штучно змінити відсоткове відношенне туземного українського населення до напливового польського. З тією метою польська влада масово перещіплює польських кольоністів з етноґрафічної Польщі на територію Східної Галичини, Волині, Холмщини, Підляша і Полісся і творить для них економічно-самостійні господарства, наділюючи їх пересічно около 4 гектарами землі на родину, як це стверджують польські автори Щенсни Собеньовскі („Акція кольонізації і єї значене", Львів, 1912) і Ян Аморскі („Уваґі о ґосподарчем положеню Польскі", Познань, 1923).

(Сконфісковано).

Дальше промовець спинився над земельними відносинами на Волині, Холмщині, Підляшу й Поліссю та підкреслив, що кольонізація тих земель — як цивільна, що спирається на гайних розпорядках варшавської влади, так і військова, оперта на законі з 17. грудня 1920 (Вістн. держ. зак. ч. 4, пов. 18 з 1921) про надачу земель жовнірам польського війська, — являється в XX. ст. економічною й соціяльною аномалією та становить в руках польської влади політичний засіб задля поширення польського елементу на корінно українські землі.

Годиться зазначити, що військова кольонізація, котра на основі польської арґументації мала співділати при загосподарованню облоґів і побільшуванню ріжної продукції, вийшла на повну компромітацію. Самі польські автори, як напр. Кароль Валіґурскі („Значене панствовей реформи рольней на Волиню", Луцьк, 1921), стверджують, що „дотеперішні господарські висліди військової кольонізації на Волині просто застрашаючі".

На основі отсих висновків, загально одобрюваних Зїздом, референт ставить такі

Резолюції в земельних справах:

1) Народній Зїзд стверджує, що Східна Галичина є наскрізь аграрною країною, яка терпить великий голод землі ізза непомірного перелюднення її хліборобським населенням;

2) Народній Зїзд стверджує, що запас т. зв. табулярної власности у Східній Галичині, пригожої до переводження селянських земленаділів, являється недостаточним, щоб на його основі довести до економічної самостійности дрібні і малоземельні селянські господарства земельних рільничих робітників;

3) Народній Зїзд стверджує, що супроти такого аграрного положення Східної Галичини зовсім нема в ній місця на кольоністів;

(Сконфісковано)

Супроти такого стану річей Народній Зїзд:

(Сконфісковано)

б) стоїть на становищі, що земельну справу на українських землях, які найшлись у володінню Польщі, може компетентно розвязати виключно законодатне тіло цих земель.

Заки законодатне тіло обєднаних українських земель не увійде в життє, Народній Зїзд домагається:

а) зліквідовання дотеперішньої кольонізації Східної Галичини та цивільної й військової кольонізації Волині й інших українських земель в користь місцевого населення,

б) знесення обовязуючої сили законів про військову кольонізацію і зміни законів про земельну реформу та приноровлення їх в напрямі задоволення потреб українського селянства.

Дальший перебіг Зїзду.

Вибори президії, комісії-матки, привітні промови та реферати: два політичні, організаційні і пресовий, а також у справі партійного податку заняли на Народньому Зїзді весь час до 3-ої години попол. Зібравшись на пополудневі наради після пів годинної перерви, зїзд мав до розпорядження фактично дуже мало часу, бо о 6. годині треба було звільнити театральну салю, з огляду на вечірню виставу. Політичну дискусію, яку розпочав **Остап Луцький.** Перервала справа вибору голови партії, яка несподівано забрала дуже богато часу та перешкодила систематичному веденню дискусії над виголошеними рефератами і зголошеними резолюціями.

Перенісшись після 6. год. до малої салі Музичного Товариства Зїзд продовжував наради, які велись над резолюціями. Із учасників забирали голос: Остап Луцький, Цалинюк (учитель з Косівщини), Аркадій Малецький, д-р Евин, о. Цурковський, Гринь Тершаковець, д-р Охримович, о. д-р Юрик, о. Лопатинський, д-р І. Куровець і інші.

Справа вибору голови партії.

Справа вибору голови партії представляється осьяк: усталення кандидатур на голову партії та на членів Тіснійшого і Ширшого Нар. Комітету передано спеціяльно вибраній комісії-матці. Комісія-матка запропонувала (посередництвом д-ра Т. Окуневського) на голову д-ра Володимира Охримовича, якого Н. Зїзд вибрав одноголосно через акламацію. Д-ра Охримовича не було тоді на салі. Коли він тільки дізнався про вибір, рішучо відмовився, покликуючись на хитке здоровле і ин. особисті мотиви.

Тоді із салі нарад виринули кандидатури д-ра В. Загайкевича, д-ра Антона Горбачевського, та д-ра Ф. Евина. Всі кандидати зреклися ще перед голосованнем. Д-р В. Загайкевич і д-р Горбачевський тому, що вони не можуть перенестись на постійне до Львова; д-р Евин подав за мотив свою дотеперішню невелику участь у політичному життю.

Тоді Н. Зїзд передав справу знову комісії-матці, яка слідуючим кандидатом запропонувала (устами проф. М. Галущинського) д-ра Володимира Бачинського. Після короткої дискусії рішено голосувати переходом голосуючих „за" і „проти" на дві ріжні половини салі. Д-ра Володимира Бачинського вибрано більшостю 2/3 присутних учасників. Тоді д-р Бачинський зрезиґнував, покликуючись на брак одноцушности Зїзду відносно своєї кандидатури. Н. Зїзд окремим голосованнем рішив просити д-ра В. Бачинського приняти вибір, але він удруге відмовився.

Після того висунено кандидатури: д-ра Михайла Волошина, Івана Миговича та д-ра Ярослава Олесницького, але до голосовання над цими кандидатурами не прийшло, бо одночасно, в порозумінню з комісією-маткою, рішено передати справу вибору голови Тіснійшому Народньому Комітетови з його складу з тим, що на місце вибраного має вступити до Т. Н. К. д-р Охримович.

ВОЗДУШНА ПОЧТА НЮ ЙОРК, САН ФРАНЦІСКО

Почтовий Департамент Злучених Держав задумує в липні або серпні сего року встановити воздушну почту між Ню Йорком а Сан Франціско, якаб протягом 28 годин перевозила листи з одного океану над другий. Почтовий вероплян відлітати буде в полудне з Ню Йорку, щоб вечером бути в Шікаго. Другий літак перебере від нього почту і протягом ночи довезе її до Шеен в стейті Вайомінг, звідки третій аероплян за час від ранку до полудня довезе її до Сан Франціско.

Від року йдуть вже приготовання у тім напрямку, щоб як найкраще підготовити ті почтові перелети, а головно щоб обезпечити дорогу від Шеен до Шікаго. Цей шмат дороги перелітатиме летун в ночі і підготовка йде в тім напрямку, щоб він не збився в темноті з дороги та щоб у случаї якоїсь пригоди міг легко найти собі недалеке місце, щоб спуститися на землю. Для того вздовж цілої дороги будуть цілий ряд маяків та ліхтарень, які означуватимуть напрямок та місця призначені для злету. У Шікаго, Ілл., Айова-Сіти, Айова, Омага, Небраска, Норт-Плет, Небраска та Шеен, Вайомінг, будують великі маяки, подібні до тих, які ставлять на морю. Ті маяки кидатимуть світло в силі 600 мілionів свічок у висоті 3 степенів вище горизонта і повертатимуться три рази в мінуту довкруги себе. Їх буде видно на віддаль 50 миль. Кромі того що 25 миль приготовляють поля для злету, куди у случаї якоїсь негоди летун зможе причалити свій апарат. Такі поля будуть освітлені трохи меньшими маяками, які буде видно на просторі 30 миль.

Та часто буває така густа мрака або пливуть так низько, що летун мусить направити свою машину на незначну висоту. Тоді він одначе не зможе бачити світла маяків. На той случай приготовляють цілий ряд ліхтарів, які розставлені у віддалі трох миль від себе, кидатимуть світло в гору. В сей спосіб летун буде бачити цілу свою дорогу освітлені низкою ясних пунктів.

Кромі сего кождий аероплян буде мати зі собою сильні ліхтарні-прожектори, якими сам зможе освітити собі землю під собою і у случаю якоїсь пригоди улегчити собі причалення на землю.

Мимо того, що для летунів, які брали уназть у війні, це мирне літання виглядає зовсім безпечним і легким, то все таки воно представляє богато небезпек і часто ставитиме до пільота завдання, яких у часі війни від летунів ніхто не домагався. Передовсім те, що почту буде перевозитись що дня, без огляду на погоду і летунови прийдеться відбувати свою дорогу без огляду на те чи погода є сприяюча, чи запала мрака, чи йде дощ, град чи метелиця. Тимчасом на війні коли і роблено нічні лети, то лиш у сприяючу погоду і на невелику віддаль. Тут же просторонь, яку прийдеться перебути за ніч виносить понад 900 миль.

У встановленню воздушної почти від довшого часу вже співпрацюють військові летуни з почтовими головно над улучшеннями в области нічних летів. Коли їх досвіди будуть покінчені і коли покажеться, що воздушна почта працює як слід, тоді за відповідним „стемпсом" кождий зможе виcлати листа, який наданий сегодня в Ню Йорку, після завтра буде доручений у Сан Франціско. Не треба додавати, що це буде великим кроком вперед на шляху поступу і — доцільним приміненням добутого головно у війні досвіду з области літання.

ЗАБАГАТО НА ОДНОГО

Дня 26. жовтня, 1922, в ночі о год. 12.30 відбулась ревізія в приватному мешканню д. Хомяка і переплетні тов. „Просвіти у Львові. „Гості" шукали за перепискою „Української Боївки". Не найшовши нічого, арештували д. Хомяка і посадили в поліційних арештах при ул. Казимирівській. Тут просидів д. Хомяк цілий час виборів до варшавського „сойму" і „сенату", т. е. до дня 14. 1922.

Дня 11. квітня, 1923, переповадила поліція другу ревізію в тій переплетні. Тим разом пошукувано за брошурою п. з. „Боротьба за огнище української культури в західних землях України". Не найшов нічого, поліція забрала макулятуру тої книжки.

Дня 6. мая с. р. попівночі о год. 3, переведено третю з ряду ревізію в приватному мешканню д. Хомяка і в переплетні, на стрихах і пивниці, тепер вже за „комуністичними відозвами". Не найшовши нічого, о год. 6.30 рано арештували д. Хомяка, який просидівши на поліції до вечера, по списанню протоколу за всі роки, почавши від року 1914 до останнього дня, був випущений на волю.

Дня 23. мая с. р. о год. 1.30 сполудня переведено четверту ревізію в приватному мешканню д. Хомяка і переплетні та магазинах. Тепер шукано за тайним Українським Університетом.

УКРАЇНСЬКА „СЕЛЯНСЬКА КАСА"

„Селянська Каса" сплатила 18. мая с. р. послідну рату свого довгу в сумі около 5.000,000 левів і увільнилася зпід управи краевого банку. В найблизшому часі пічне ся важна українська інституція на Буковині свою діяльність.

АРЕШТОВАННЄ ПОЛЬСЬКОГО СТАРОСТИ

Дня 17. мая с. р. арештовано в Олькуші тамошнього старосту Станіміровського. Арештованому закидують службові надуживання. Прокуратор випустив арештованого з тюрми за кавцією 2 міліонів, а келецьке воєвудство поручило йому дальше веденне старостинських агенд.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

БЕРИ ВСЬО, ЩО В ХАТІ!

Оповідання з життя запорожських збігців.

Свобідно за Майом.

(5)

— Я всьо розважив. Не гадай, що я засліплений любовою наважився на таке, щоб угодити собі самому. Ти приятель мого батька і мій, ти вмієш мовчати там, де говорити не треба. Тобі розкажу... Може порадиш мені, чи зробиш і як зробити.

Відчини ворота серця свого, сину мій! Розказуй, я слухаю.

Браткович став розказувати. Турок увесь час пакав люльку і сльовував. Коли Запорожець скінчив, Турок дідвівся.

— Встань, сину, — промовив. — Возьми свою люльку і ходи за мною!

— Куди?

— Побачиш.

Не довга була їх подорож. Турок завів Братковича до кімнати грецького купця Янакіса. Був се може двацятьлітній уродливий юнак. Його одяг, перстені на пальцях і цибух люльки свідчили, що не був з бідних. Здивувався, що Гасан вернув до нього, ще й привів якогось незнакомого.

— Се, — промовив Гасан, — купець з Греції Янакіс, то козак з Австрії, лікар Браткович, син мого приятеля. Старого Братковича люблю більше, ніж рідного брата, молодого як власного сина.

— Будьте мені оба милими гістьми і сідайте! — промовив Грек. — На столі тютюн, несогірший.

— Маєш до мене довіре? — спитав Турок Янакіса.

— Повне. Скажи, що маєш на серцю.

— Смішний ти. Як я питаю, чи ти маєш довіре до мене, то хочу, щоби ти ні з чим не тоївся перед мною і йшов за моєю радою. Отже коли маєш до мене довіре, то розкажи також сьому козакови про пригоду, про котру перед хвилею мені розказував. Я гадаю, що не пожалуєш.

Лице Грека скривилося невдоволеннем.

— Гасане! Чи ти не обіцяв мені, що будеш мовчати? Ти обіцяв, та про те, лиш вийшов від мене, вже розказав першому стрічному!

— Я старий тобі молодому пораджу, щоби ти, заки що скажеш, уперед подумав. Як би я се, що почув від тебе, вже переповів сьому Запорожцеви, то не взивав би тебе, щоби ти сам розказував. Для нього були би се два гриби в борщ. А в тім, спитай сина мого приятеля, чи я тепер вийшовши від тебе, сказав йому хоч одно слово про тебе, або про твої клопоти. Я й того не сказав йому, чого його веду до тебе, або що взагалі до тебе веду його... Чи не ти сам просив мене, щоб я скрізь, де буду, мав відкриті очи і незатулені вуха, бо як Бог дасть, то й я можу попасти на тропу, якої ти шукаєш, досі безуспішно? Я вже розплющив мої очи та відтулив мої вуха... і не без успіху. Сей козак розказав мені дещо. Се, що я від нього почув, де в чім сходиться з тим, що чув від тебе. Я на тропі...

Янакіс кинув люльку і прискочив до козака.

— Чи се правда? Ти знаєш, де вона?

— Не знаю, хто ся твоя вона. Гасан не сказав мені нічого і ти не кажеш. Сідай і розкажи, в чім діло.

— Я мав суджену і вона пропала мені. Вона гарна як рожа, пишна як рання зоря. Пахне як квіт резеди, коли по дощи сонце жарить. Її голос, ох, колиб ти чув, як спів серафимів. З її уст капають краплями, слова доброти. Її очи...

— Гов, гов! — крикнув козак. — Говори як люде, не як залюблені. Як твою суджену кличуть, звідки вона родом і коли пропала? По чім її можна пізнати?

— Пізнати можна по тім, що другої такої, як вона, нема в цілім світі. Жадна инша не має такого волося...

— Так до ладу не дійдемо, — перебив ще раз Браткович. — Відповідай на питання. Перше питанне, як зветься твоя суджена?

— Сеніца.

— Я бачив таку, що зве себе так і знаю, де вона.

— Веди мене до неї!

— Може то не твоя Сеніца, бо я запаху резеди не чув і з її уст не капали ніякі каплі. В землях падишаха є не одна, що зве себе так, ще й може резедою пахне... Звідки твоя Сеніца родом, де і як тобі щезла?

— Вона жила при своїх батьках у Чорногорі. Жила в дружбі з замужною приятелькою. Приятелька та її чоловік узяли раз Сеніцу з собою на Скутарське озеро і з прогульки вже не вернули. Ні вона, ні вони. Судно не перекинулося і вони не втопилися, бо се судно знадено витягнене на беріг. Люде, що оподалік рибалчили, розказували, що з того судна вийшли на беріг дві жінки і один мужчина. Отже мою Сеніцу попросту вкрали.

— Та Сеніца, котру я знаю, — сказав Браткович, — має батьків у Чорногорі. Її вкрав хтось і спродав Туркови, котрий живе в сій стороні.

— То вона! Безперечно вона. Ходи, веди мене!

— Сідай! Прийде час, то підемо. Чи ти бачив коли сей перстень?

Браткович вийняв із гаманця перстеник і подав його Грекові.

— То її перстень, її! Дістала його від мене. Тепер уже нема найменьшого сумніву, що то вона. Нарешті... нарешті маю її... Тепер нічого гаятися. Веди! Як заведеш мене до неї, дам тисячу пястрів, дві, три тисячі... Дам половину мого маєтку, цілий маєток... Ти сідаєш?

— Хоч би ти мені дав і три твої маєтки, то нині я не завів би тебе до неї. Не сила.

— Отже завтра? Зараз досвіта?

— Підойми люльку, напхай нанново, бо висипалася, запали і сідай! Хто за скоро робить, робить поволи, бо лише псує роботу вже зроблену. Не будь робітником, що руйнує роботу вже зроблену. Ти може добрий купець, але в такім ділі, ще й у своїм власнім, гадаю, не вдієш нічого путнього. Як би я тебе завів до неї, то ти її не дістанеш. Може й не побачиш. Досить буде з тебе, коли я приведу її тобі.

— Приведеш? Ти годен привести? Маєш вільний приступ до неї? Можеш вивести з турецького гарему?

— Запали люльку і слухай. Не перебивай, аж скінчу.

Запорожець розказав усе з кінця.

— Тепер бачиш, — закінчив, — що не так легко дібратися до неї, ще тяжчи вивести її з дому неволі. Завтра ти лишишся дома, а я піду до неї... Чи вона знає перстень, що маєш на пальци? Пізнала би, що твій?

— Знає дуже добре.

— Дай мені його, на мій палець. Як прийду до неї, буду руку держати так, щоби побачила перстень. Як то справді вона, то перстень пізнасть і якимсь способом виявить се мені.

— І зараз буде знати, — додав Янакіс, — що я в спілці з тобою... на її тропі... Що працюємо, щоб її визволити... Але як її видобудемо з тої турецької тюрми?

— Ще подумаю. Може щось вигадаю... Тільки, чи Гасан поможе нам? Чи возьме її на галеру? Чи схоче на свої старі літа влізти в таку кабалу, як нам у послідній хвили поховзнеться нога?

— Хоч се пахне конопним шнурком, — відповів Гасан, — возьму! Ти, козаче, мусиш вимудрувати щось дуже хитре, як не хочеш, щоби ти й ми з тою впали в тенета, з котрих не вилиземо.

— Пристарай драбину, — сказав Браткович. — Легку, але міцну, і візьми її на галеру. Може буде потрібна. Здебільша я вже маю плян. Цілий сук у тім, щоби без гамору дібратися опівночи аж на подвіре, в середині хати. Звичайним входом годі, бо є дві зачинені фіртки. Одна в мурі, що окружає сад кругом хати. Вікон на сад хата не має. Всі вікна виходять на подвіре. Двері коритаря, що вводять до хати і ведуть на подвіре, також усе зачинені. Від Дунаю йде канал попід мур і попід хату аж до басену по середині подвіря. Як у каналі нема сильних решіток, то може би ним дібрався до середини аж на подвіре. Але, як ключі від одних і других дверей Муртаза бере на ніч до себе, або як при входах у сад, до хати і на подвіре цілу ніч сидять вартові, то хоч би ми дібралися каналом до середини, хоч би дівчину дістали, то тяжко буде видобутися звідтам. Чейже дівчина не пролізе каналу... Завтра буду в Муртази і всьому приглянуся ліпше. Може покажеться, що всьо піде легше, ніж нині думаю. А може про викрадіж не можна буде й подумати? Тоді мусіти-меш правуватися... Хоч мені бачиться, що й се не доведе до цілі. Хоч Сеніцу вкрав хтось, то Муртаза може мати докази, що він законним способом прийшов у посіданне дівчини. А хоч би й програв, то се, що я бачив, каже мені нотерпати, що він скорше забе її, ніж дасть зі своїх рук... Він божевільно задурений у ній... Таки міркую, що иншого способу, як викрадіж, нема. Як не поможе мій плян, то треба буде вимудрувати якийсь инший.

— Позвольте, — вмішався Гасан, — сказати слово мені, старому практикови. Моє давнє життє навчило мене, що в світі нема річи, якої не можна би купити. Нема також чоловіка, котрий не спродав би все, що має... і свою душу. Діло тільки в тім, кілько покупець дає, яку монету дає і яким способом дає. Янакіс багач. Трібуйте...

— Муртаза Сеніци не продасть, — перебив Браткович, — за ніякі маєтки.

— Не думаю платити Муртазі... від нього купувати. Купити можна службу, котра помогла би вам викрасти дівчину.

— Се далека дорога, — перебив Янакіс. — Такої маси гроша з собою не маю. Я мусів би насамперед поїхати до Атен по гроші...

— Пробуймо таким способом, — сказав Запорожець, — який я вигадав. Як не поталанить нам, то справді мусіти-меш пробувати золотом. В кого вона, вже знаєш. Лише мусіти-меш пильнувати, щоби не стратити її з очей, як би він її звідси забрав... Отже, що буде, пристарай драбину і вели занести на галеру. Тепер ідім спати.

На другий день Браткович пробудився в саме полудне. На куснику паперу написав:

„Як в ночи почуєш під вікном кумкання жаби, вийди на подвіре. Як не буде можна, покажи крізь вікно руку. Приставимо драбину, по котрій злізеш".

Запорожець взяв Ашмата і пішов до Дунаю. Човен Муртази вже ждав на нього. Розмовляючи по дорозі з гребцями, довідався, що в хаті Муртази, окрім нього самого, Зулеї і старої баби, живе постійно одинацять парубків. Муртаза спить на дивані свого селямліку, стара баба в першій кімнаті гарему, Зулея в другій або третій.

(Дальше буде).

ФОНД ІНВАЛІДІВ.

("Через „Свободу")

Иосиф Тенчина з Bradford, Pa., присилає ... $1.00

Попередно оголошено $145.25

ДОСІ ЗІБРАНО $146.25

ОБІРВАННЄ ХМАРИ НАД ТЕРНОПОЛЕМ.

Нічю з дня 18. на 19. травня с. р. навістила Тернопіль нагальна злива, спричинена обірванием хмари. Вода залила улиці Вертелну і Сенкевича, причому вдерлась до мешкань, де досягла півтораметрової висоти стін. Жертвою зливи впало 11 родин, які мусіли втікати зі своїх домів. Крім того втопилась одна дитина. Дня 17 травня упав в Тернопільщині незвичайно грубий град, який винищив озимі і ярі засіви.

ЮВИЛЕЙ „ЗОРІ" В ДРОГОБИЧІ

В неділю дня 27. мая 1923 р. святкувало свій 25-літний ювилей тов. українських ремісників „Зоря" в Дрогобичі.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Вел. від. 229 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 17. червня, в церковній гали при Семій ул. На порядку нарад: справоздання урядників і контрольної комісії за пів рік і ухвали над товариським статутом. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Коцюпка, предс.; В. Тарас, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15 повідомляє, що піврічний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 17. червня в гали під ч. 611 Форд ул. На порядку нарад звіт контрольної комісії і урядників за шість місяців. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Т. Голубений, предс.; В. Пухта, секр.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Народний Комісаріят Здоровля згодився виренттувати санаторію в Евпаторії (Крим) для Папської місії для заложення там шпиталю для дітий? В заміну місія зобовязалася відновити декілька літних мешкань в Евпаторії, де знайде приміщення від 250 до 300 людий. Чи Ви знаєте, що з богатьох родів цигареток, кождий з метою захопити публику, Гелмар турецькі цигаретки одні з немногих якіх курці домагаються в щораз більшім числі?

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць май 1923

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Товариство ім. Тараса Шевченка в Байон, Н. Дж.

В. 281. Николишин Прокіп; Петруняк Анна, Марків Стефан, Швайлик Володимир, Литвин Йосиф, Лисий Ів., Когут Антін; Кусик Андрій, Петруняк Матвій, Мартинів Микола.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 2. Вислоцький Дмитро.
В. 3. Барна Павлина.
В. 5. Олійник Григорій.
В. 7. Чижовський Ілля, Олекса Юстина.
В. 14. Гнєровська Настя.
В. 20. Топорівський Михайло.
В. 21. Смик Лука, Смик Олекса, Боднар Петро, Смик Софія.
В. 22. Фесик Михайло.
В. 29. Балабан Іван, Сторожка Вас.
В. 30. Пилип Михайло.
В. 31. Скертон Казимир, Томко Мих.
В. 33. Брус Магдалена, Гусейко Розалія, Білас Розалія, Нусевич Анна, Бурдяк Катерина, Грин Магдалена, Харинчак Анеля, Білко Катерина, Подлецька Кароліна, Бучинська Марія.
В. 34. Панько Іван, Андрушак Іван.
В. 38. Луньчак Катерина.
В. 39. Оринич Дмитро.
В. 44. Леньчук Павло.
В. 48. Катулька Петро.
В. 55. Папеж Іван, Сінявський Стеф.
В. 59. Венгринович Юрій, Глива Варвара, Венгрин Марія, Бакай Марія, Будник Мелянія, Галькевич Марія.
В. 61. Марутяк Варвара.
В. 63. Гнатчук Андрій, Маховська Анна, Сикута Ева, Опалка Філярет, Зубик Марія.
В. 65. Герила Василь, Крупа Агнешка, Пошивак Стефан.
В. 66. Кріль Прокіп, Босий Василь, Бугера Василь, Стефанів Федь, Фединяк Дмитро, Шумелда Дмитро, Фединяк Юлія, Бугера Катерина, Бабинець Іван, Гайдош Марія.
В. 69. Жемський Гнат.
В. 73. Брикович Анна, Брикович Михалина, Голуб Кіндрат.
В. 76. Ціц Семен, Хранівська Параня, Барщовська Анастазія.
В. 77. Москаль Олекса.
В. 78. Шабняк Михайло, Молочник Анастазія.
В. 80. Будник Ілько.
В. 82. Лисик Михайло.
В. 85. Макарик Іван, Ковальчук Анна, Прочко М. Марія, Прочко Марія.
В. 86. Іванина Андрій.
В. 87. Кіцак Анастазія, Костецька Марія, Вайда Марія.
В. 91. Олійник Марія, Гунька Тома, Павлиш Марія, Гунька Анеля.
В. 93. Гуль Аполонія, Василів Анд.
В. 94. Грибильчук Іван.
В. 96. Тещук Олекса, Тещук Ева.
В. 98. Чорний Григорій, Касіян Василь, Крупа Софія, Чорній Февронія, Касіян Стефан, Касіян Марта.
В. 100. Крісто Клемент, Крісто Катерина.
В. 101. Кузів Федор, Мацевка Антін.
В. 102. Панасюк Андрій.
В. 104. Федейко Катерина, Рудаш Анна.
В. 105. Сигав Василь, Котила Петро.
В. 112. Микитюк Розалія.
В. 113. Сахар Михайло.
В. 116. Томко Андрій, Шевців Мих.
В. 117. Борецький Теодор.
В. 118. Гавриляк Іван, Молчан Мих.
В. 121. Яворський Антін.
В. 122. Заблоцька Софія.
В. 123. Панас Павло, Славич Іван.
В. 124. Бала Михайло, Сасяк Михайло, Дрибик Марія, Бала Анна.
В. 126. Белюх Григорій.
В. 130. Москалюк Семен.
В. 133. Багнія Ілля.
В. 135. Русиняк Петро, Русиняк Ева.
В. 136. Сус Олекса.
В. 137. Плевак Иосиф, Мацюк Марія.
В. 139. Федасюк Параска, Федасюк Теодор.
В. 143. Драгон Юліян.
В. 147. Збрик Стах.
В. 151. Рега Ева.
В. 152. Шумейко Михайло.
В. 155. Мельник Анна.
В. 160. Фірман Андрій.
В. 164. Пірко Анна, Ференц Семен, Піціль Василь.
В. 168. Биликів Дмитро.
В. 170. Левицький Микола.
В. 175. Масляк Иосиф, Масляк Катерина, Шеремета Катерина.
В. 177. Одівків Евдокія.
В. 178. Струк Петро, Ковальчук Микола, Мачалаба Михайло, Кіт Михайло, Петрів Василь, Датків Юрій, Спсин Лесьо, Петричкович Іван.
В. 182. Арецький Григорій.
В. 183. Демкович Иосиф, Лазука Михайло, Фурлик Іван, Петроник Андрій, Лянишин Стефан.
В. 185. Тепех Іван, Михальчук Григ.
В. 193. Рунинський Стефан.
В. 196. Лепин Михайло.
В. 198. Кузів Іван.
В. 200. Левицька Анеля.
В. 202. Бігуняк Анна.
В. 206. Шваб Параска.
В. 207. Іванів Яків, Тимкович Теодозія.
В. 212. Чула Анна.
В. 213. Польовий Андрій, Незнайомський Андрій, Зимняк Панько, Турчин Григорій.
В. 214. Гладкий Микола.
В. 218. Білинят Федір, Рудяк Михайло, Гринечко Марія, Сунду Ева.
В. 220. Процик Василь, Нурко Кароліна, Гаврилюк Юліянна, Козак Стефан, Сидлянко Софія, Кульча Микола, Мегес Яга.
В. 221. Стецько Пилип, Мурин Стефан, Мурин Василь, Мурин Марія.
В. 223. Ткач Ілля.
В. 225. Момот Микола.
В. 231. Мирла Антін, Козіцька Антоніна.
В. 235. Вацьків Михайло, Процік Микола, Кушнір Олена.
В. 238. Ярошевський Пилип.
В. 240. Павлик Микола, Попляк Катерина.
В. 241. Сусла Софія.
В. 242. Хорват Петро.
В. 247. Борис Катерина, Криса Тетяна.
В. 251. Яцишин Іван, Дяркач Иосиф, Медвідь Іван, Лешик Катерина, Мегес Анастазія.
В. 255. Біляк Григорій, Павушак Ксенька, Ковальчик Юстина.
В. 260. Бутеков Ефрем, Бутеков Магдалена.
В. 266. Гриців Юрій, Михальчишин Іван, Рекуник Семен, Витковський Тома, Бойак Даниїл, Михалюк Василь, Ференц Григорій.
В. 267. Рутович Юлія, Білецька Вікторія.
В. 270. Пахолок Агафія, Мазур Анд.
В. 274. Дирко Петро.
В. 276. Козов Василь.
В. 277. Калухович Петро.
В. 278. Присяжнюк Стефан.
В. 279. Гуринська Анастазія.
В. 280. Черняк Павло, Волянський Дмитро, Михалинчин Василь, Волянська Марія, Рудак Семен, Сідельник Даниїл, Величко Іван, Заік Михайло, Крайтар Анна, Михалинчин Анна, Величко Розалія, Крайтар Стефан, Заік Катерина.
В. 282. Костюк Стеф., Герчак Марта.
В. 288. Підгайний Василь, Свідерський Теодор, Криніцький Яцко, Мишастий Михайло, Сисак Ксеня, Свідерська Стефанія.
В. 292. Рупа Стефан, Гальчішак Ст.
В. 293. Гуменюк Кость, Нечипор Розалія.
В. 295. Малецький Григорій, Дрексер Стефан, Мінко Іван, Мінко Михайло, Куриляк Микола.
В. 296. Мартинишин Дмитро.
В. 300. Михно Теодор.
В. 301. Шумський Стефан, Шумський Иосиф, Шумська Юстина, Думаньчук Анна.
В. 317. Возничак Роман, Возничак Юлія, Сушецька Анеля, Міщов Анна, Сіканич Розалія.
В. 318. Коран Ксеня, Шарга Павло, Палій Феська, Сидор Юлія, Грінда Параня, Кошій Марія, Романків Волод.
В. 320. Захарчук Олена, Самчук Анд.
В. 321. Білінська М. Юлія.
В. 332. Баліцька Марія, Зарецька Анна, Віржман Пелагія.
В. 338. Кіць Микола.
В. 363. Королишин Василь, Василик Василь, Васьків Стефан, Луцишин Олекса, Піндур Стефан, Кліш Микола, Потрик Б. Іван.
В. 370. Ковальчук Теодор, Ковальчук Марія.
В. 379. Юрків Юрій.
В. 380. Маркович Іван.
В. 385. Бачинський Микола, Квасний Тимко, Квасний Текля, Федорців Павло.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 1. Пребула Павло.
В. 4. Крайняк Емілія.
В. 14. Марціновський Станислав, Довган Анна, Довган Іван.
В. 18. Ломега Антін.
В. 20. Загіряк Іван, Герман Григ.
В. 58. Топольницький Микола.
В. 61. Пилип Григорій.
В. 94. Заверуха Володимир, Заверуха Зофія.
В. 109. Команецька Анна.
В. 128. Микітка Михайло.
В. 137. Боровський Франко.
В. 142. Наливайський Станислав.
В. 160. Міщанський Стефан.
В. 192. Сичик Микола.
В. 219. о. Копачук Микола, Вакулинський Василь.
В. 237. Блюменкранц Лев.
В. 245. Юзьва Василь.
В. 248. Крук Олекса.
В. 263. Сеньків Микола.
В. 270. Павлик Евфрозія, Павлик Павло.
В. 300. Фенцик Михайло.
В. 338. Милян Стефан, Паньчишин Іван, Крайняк Іван.
В. 355. Синайко Дмитро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 1. Пацканик Михайло, Клебан Иосиф.
В. 20. Витушинська Текля.
В. 42. Саган Іван, Міщанський Стеф.
В. 61. Батюк Михайло.
В. 86. Захарійчук Гнат, Захарійчук Катерина.
В. 94. Курочка Онуфрій, Курочка Олена, Сенюк Данило.
В. 116. Юськевич Иосиф.
В. 121. Гладун Михайло.
В. 130. Коваль Василь.
В. 147. Словінський Михайло, Словінська Юлія.
В. 182. Хомій Олекса.
В. 185. Наконечний Олекса.
В. 196. Шкабаницький Василь.
В. 197. Кокруда Василь, Шалапій Василь, Шалапій Катерина.
В. 242. Мазур Теодор.
В. 250. Грабаж Антін, Грабаж Марія.
В. 261. Кужда Иосиф.
В. 267. Юрків Іван.
В. 274. Бодак Михайло.
В. 275. Міхоцький Михайло.
В. 276. Гарко Антін.
В. 283. Гринків Онуфрій, Навугольник Іван.
В. 308. Сокальська Федорка, Сокальський Дмитро.
В. 320. Захарчук Теодор.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Токач Михайло.
В. 14. Бан Михайло, Зварих Михайло, Курик Ефімія.
В. 20. Сосновський Михайло, Міщук Микола, Федорів Іван.
В. 27. Сьвічевський Михайло.
В. 40. Влоджанський Яків.
В. 42. Коваль Григорій.
В. 43. Савка Федор.
В. 47. Шимечко Михайло.
В. 61. Співак Теодор.
В. 73. Гогун Кирило, Крутий Василь.
В. 83. Гринько Михайло.
В. 91. Брицький Юрій.
В. 94. Галька Анна.
В. 96. Стасевич Петро.
В. 98. Павук Андрій.
В. 101. Микитин Константин.
В. 103. Крук Стефан.
В. 106. Костирка Іван.
В. 109. Тинжик Андрій.
В. 112. Стребицька Антонина, Мельникевич Розалія, Рехлінська Марія, Кюрик Анна, Стребицька Марія.
В. 119. Висоцанська Катерина.
В. 121. Кобітович Петро, Кобітович Марія.
В. 122. Гурляк Іван.
В. 125. Струтинська Емілія.
В. 142. Гавловський Іван, Стадницюк Іван.
В. 150. Морз Марія, Кліш Петро, Мороз Весна.
В. 157. Яремко Михайло, Кульбака Стефан.
В. 189. Дин Настуня.
В. 190. Куш Атаназія.
В. 213. Король Иосиф.
В. 218. Мацюва Іван.
В. 221. Нагорняк Иосиф.
В. 230. Матушевська Катерина.
В. 238. Козуляєвич Михайло.
В. 248. Липка Стефан, Збірак Текля.
В. 249. Кузмишин Анна.
В. 255. Старобранський Семен.
В. 257. Попадюк Іван.
В. 282. Панків Іван.
В. 295. Рудницький Иосиф.
В. 300. Даврук Михайло, Головач Яків, Клапач Онуфрій, Павлат Марія, Яцинин Катерина, Белей Василь, Яцинич Антін, Яцишин Марія.
В. 304. Витильовський Іван.
В. 311. Сисак Анна.
В. 324. Гонта Григорій.
В. 338. Кунька Мих., Кунька Марія.
В. 355. Лачишин Мих., Шипа Олекса.
В. 378. Ковальчук Михайло.
В. 401. Кениш Вас., Кениш Петро.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ (КАРТИ).

В. 8. Савка Іван.
В. 12. Попадюк Петро.
В. 51. Бодак Михайло.
В. 58. Романів Григорій, Романів Катерина.
В. 65. Гринків Онуфрій.
В. 69. Юрків Іван.
В. 75. Щербатий Тимко.
В. 110. Курочка Онуфрій, Курочка Олена, Білик Лев.
В. 116. Наконечний Олекса.
В. 124. Мазур Теодор.
В. 133. Фурта Агафія, Фурта Ілько.
В. 153. Буць Вас., Буць Катерина.
В. 159. Терпливець Юлія.
В. 160. Міщанський Стефан, Кужда Иосиф.
В. 166. Зубко Іван.
В. 168. Словінський Михайло, Словінська Юлія.
В. 170. Цицик Василь, Махоцький Кароль, Махоцький Михайло.
В. 176. Кіналь Павло, Кіналь Катерина.
В. 185. Наговольник Іван.
В. 209. Клебан Иосиф.
В. 225. Кокорудз Василь.
В. 235. Саган Іван.
В. 240. Звірик Мих., Звірик Анна.
В. 245. Юськевич Иосиф.
В. 296. Корбак Михайло.
В. 323. Іссаюк Василь, Іссаюк Марія.
В. 338. Пацканик Михайло.
В. 355. Синайко Дм., Сенюк Даниїл.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 1. Беднарчик Павло.
В. 77. Горечко Іван.
В. 98. Менькевич Вінцентий.
В. 105. Маслюк Тимко.
В. 130. Шолок Иосиф.
В. 188. Бутайчук Микола.
В. 193. Ручинська Текля.
В. 221. Гриневецька Наталія.
В. 235. Цороховник Микола.
В. 380. Бордун Григорій.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця квітня 1923 р. в У. Н. С. було повнолітних чл.	13.306
В місяци маю 1923 р. принято нових членів	308
В місяци маю 1923 р. принято наново	31
В місяци маю 1923 р. принято з перест. листами	35
В місяци маю 1923 р. принято з інших кляс обезпечення	7
Разом	13.687
В місяци маю 1923 р. суспендовано	73
В місяци маю 1923 р. відійшли з перест. листами	41
В місяци маю 1923 р. відійшли до інших кляс	7
В місяци маю 1923 р. померли	10
Разом	131
З кінцем місяця мая 1923 р. було в У. Н. Союзі повнолітних членів	13.556

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі D на $100	11
В клясі A на $250	299
В клясі AA на $500	4.312
В клясі B на $750	507
В клясі C на $1000	8.286
В клясі BB на $1500	128
В клясі CC на $2000	13
Разом	13.556

ЗІСТАВЛЕННЄ РЕКОРДІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У.Н.СОЮЗА:

З кінцем місяця квітня 1923 р. було дітей обезпечених в молодечім департаменті У. Н. С.	6.505
В місяцю маю 1923 р. принято нових	175
В місяци маю 1923 р. принято наново	22
В місяци маю 1923 р. принято з переступними листами	12
Разом	6.714
В місяци маю 1923 р. суспендовано	29
В місяци маю 1923 р. відійшли з переступними листами	10
В місяци маю 1923 р. померло	1
Разом	40
З кінцем місяця мая 1923 р. було всіх дітей обезпечених в молодечім департаменті У. Н. Союза	6.674

ЗІСТАВЛЕННЄ ЗАГАЛЬНЕ:

З кінцем місяця мая 1923 р. повнолітних членів	13.556
З кінцем місяця мая 1923 р. дітей членів	6.674
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі	20.230

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць май 1923 року як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (червня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця червня 1923, то в липню 1923. року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци маю 1923 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять те зробити в місяци червні 1923 р. бо на другий місяць, то є в липни 1923 р. стратилиб всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

С. Ядловський, голов. предс.
І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ